

A BÜKK KÉK ÚTJA

Írta:
Láncki Péter

A kék turistajelről a legtöbben az Országos Kéktúrára, a Rockenbauer Pálról elnevezett Dél-dunántúli Kéktúrára vagy az Alföldi Kéktúrára gondolnak, pedig a hazánkban körbeérő, mintegy 2550 km-es Országos Kékkörön kívül is találunk kék jelzéseket a terepen. Ilyen például a 72 km hosszú Bükki Kék, amely Magyarország legnagyobb átlagmagasságú hegységét szeli át.

Fotó: Lőrincz Rebeka

Természetesen ezt a felfedezőutat nem muszáj egyben legyalognunk, tehát nemcsak sportemberek vághatnak bele. Időkorlát nélkül, szakaszokban és tetszőleges menetirányban is teljesíthetjük a Miskolcot Egerrel összekötő, kanyargós utat, a túrakiírás megkötése pedig csupán annyi, hogy gyalogosan teljesítsük a távot, illetve válaszoljunk az igazolópontokkal kapcsolatos kérdésekre. Kedvcsinálóként mi ezt a 72 km-es utat a felső, miskolci végpontjától indulva mutatjuk be.

EURÓPA MÁSODIK LEGHOSSZABB BÁNYAALAGÚTJÁTÓL INDULUNK

A Miskolchoz tartozó egykori bányásztelepről, Perencesről indul a kék turistajelzés, ahol rögtön egy egyedülálló ipartörténeti helyszínen szélesíthetjük ismereteinket a környék bányászatáról. Itt gyűjthetjük be az első választ is az igazolólapunkra. Innen indult egykoron a Gränzenstein-alagút, amely a világ harmadik, egyben Európa második leghosszabb bányaalagútja volt. 1947-es beomlását kilenc áldozat neve őrzi ma is az emlékműre vésve. Az 1970-es években lezárt és 2012-ben eltömedékelt alagút bejáratának helyét ma nemcsak az emlékmű, hanem egy kiállított vágathajtó gép is jelzi.

Bányász-
emlékmű
az egykori
Gränzenstein-
alagút
bejáratának
közelében

Fotó: Láncki Péter

A Látó-kövektől
az Upponyi-
hegységre és
a Lázberci-
víztározóra is
kiválóan rálátni

Fotó: Béres Attila

A Varbó felé vezető utat kezdetben erdőben, majd dimbes-dombos, nyílt terepen tesszük meg. E hangulatos és festői tavacskával is büszkélkedő településen szintén találkozunk a környék egykor legfőbb és egyben legveszélyesebb mesterségének emlékét őrző bányászszoborral. A Varbói-víztározót elhagyva a kék út legészakibb részén járunk, amely a Lipppa-fő felé visz minket. Pár száz méteren keresztül kaszálókon és virágos réteken tartunk felfelé, mielőtt beérnénk az erdőbe.

GYÖNYÖRŰ PANORÁMA ÉS GÓTIKUS MŰEMLÉKEK VÁRNAK RÁNK

A kényelmes szakasz után a Harica-patak völgye tartogathat némi megpróbáltatást a sűrűn benőtt, vadregényes környezetével és patakátkeléseivel, de az Örvényes-kői-pihenőtől már jobb az útviszonyok. A kihagyhatatlan Látó-kövekig egyenletes emelkedésben érünk fel 700 méteres magasságba. Bár nyáron a zöldellő lombok némileg korlátozzák a panorámát, az égnek meredő sziklákra mindig megéri felkapaszkodni. Innen nemcsak a Bükk északi területeire, hanem többek között az Upponyi-hegységre és a Lázberci-víztározóra is kiválóan rálátni.

A Látó-kövektől rövid sétával érjük el a pálos kolostorromjáról híres Szentlélek területét, ahol utunk 18. kilométerénél turistaházat is

A kolostorromot jelenleg állványokkal támasztották meg. Kétségtelenül eljött az ideje egy átfogó renoválásnak – Fotó: Gutter Krisztián

találunk. Hazánk gótikus műemlék romjainak sorában igen jelentősnek számít az 1300-as évekből származó templomrom, amelynek tőszomszédságában turistaház is üzemel, amely frissítővel vagy akár szállással is szolgálhat a vándoroknak. Jelenleg a látványos kolostorromot állványokkal próbálják megtá-

Jávorkút és környezete a magasból

Fotó: Gutter Krisztián

masztani, de kétségtelenül eljött az ideje egy átfogó renoválási munkálatnak. Innen a kék út egy nagy cikcakkal ereszkedik le Ómassára a Farkas-nyak-völgyön keresztül. Ómassa a szűk Garadna-völgy egyutcás kis települése, amely annak ellenére, hogy közigazgatásilag Miskolchoz tartozik, még mindig egy klaszrikus, múlt századi falucska benyomását kelti. Ómassa az 1770-ben talált vasércnek és az iparnak köszönheti létrejöttét, de a helyiek később üvegfúvással és favágással kezdtek foglalkozni, ma pedig üdülőfaló, illetve mondhatni: a bükki turizmus egyik csomópontja.

MINISZTERELNŐKI REZIDENCIA AZ ERDŐ MÉLYÉN

A Jávor-hegy oldalában rézsútosan és meredeken kapaszkodó kék út hatalmas foltokban ki-dőlt bükkök között visz fel minket Ómassáról a Bükk-fennsík platójára. Itt találjuk a Jávorkút mellett az 1920-as években épített vadászházat,

amely ma panzióként és étteremként üzemel, de eredetileg Bethlen Istvánnak, Magyarország miniszterelnökének volt a rezidenciája. A fenyőerdőkkel ölelt és csendes Jávorkút a környék egyik leghangulatosabb szálláshelyének ad otthont, amely a bükki túránk 24. kilométerénél fekszik. A kék jelzés innen a Bükk-fennsík belseje felé vezet, és a Lendeczky út mentén fenyvesekkel, víznyelőkkel és zombolyokkal tagolt, zöldellő alpesi tájat tár elénk, míg végül a Lusta-völgy mély barázdájában el nem éri a Bükkszentkeresztre vezető országutat. A műút keresztezése után a Száraz-Szinván emelkedünk Bükkszentkeresztig, ahol a turisták számára minden földi jó megtalálható, még panorámás kilátó is, bár ehhez jelentős kitérőt kell tennünk az eredeti utunkról.

Idilli kulcsosház a rengetegben

Fotó: Láncki Péter

Az oázisnak számító településig 35 km-t tetünk meg, ami a Bükki Kék felének számít. Elhagyva a települést igazolópontként érintjük IV. Béla emlékművét. A legenda szerint IV. Béla király vitézei a muhi csatából menekülve, ezen a tisztáson ütköztek meg utoljára a tatár hordákkal, mielőtt a király elérte a biztonságot jelentő bélapátfalvai kolostort. A csata emlékére 1994-ben emlékművet állítottak, amelynek kötömbjét a király bronzból készült domborműve díszíti.

RÉGI VASÚT NYOMÁBAN

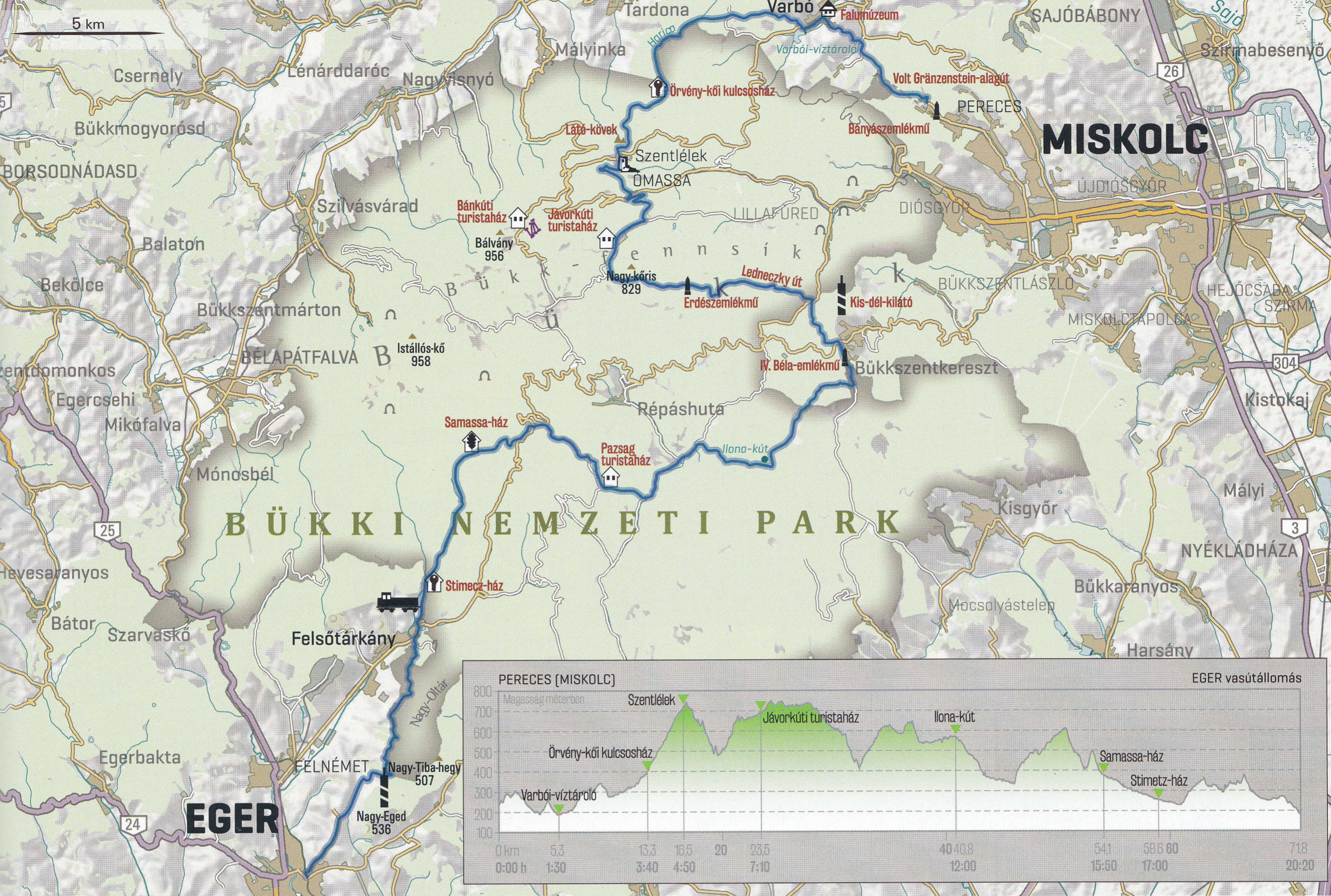
Az Őr-hegy megmásítása után elhaladunk a Dorongosi-víznyelőbarlang mellett, majd egy erdészeti utat követve érjük el a szebb napokat látott Ilona-kutat és a közeli Ilona-házat. Sajnos a 2017. áprilisi havazás és az erdészeti munkák miatt utunknak ez a szakasza nem tartozik a szép részek közé. A Sügér-völgy kanyargós – nyáron csalános – szorosán érünk ki a Tebe-pusztára, amelynek hangulata hasonlít a Bükk-fennsík varázslatos környezetéhez. Sátorozásra, piknikezésre csábító, idilli kaszálók mentén haladunk a Hór-völgy bejáratához, de utunk mégsem a látványos szurdokvölgyben, hanem a Derecske-lápán emelkedik a felújított és szállást adó Pázsag turistaházhoz. Továbbgyalogolva fel-le hullámvasutazunk, mígnem a Kós-völgy és a Kis-kút-völgy

A Bükk-fennsík minden évszakban festői – Fotó: Fehér János

Bükkszentkereszt és a Bükk a kilátóból nézve – Fotó: Orliczki Attila

Térkép: Bába Imre

találkozásánál egy 1889-ben épült, eldugott erdei szállásra bukkanunk. Az Egri Kárpát Egyesület által karbantartott, napjainkban is kibérelhető Samassa kulcsosház komfortos és hangulatos menedéket nyújt azoknak, akik több napot is eltöltenének az erdőben. Ez a szálláshely a perecesi kiindulópontunktól 51 km-re fekszik.

A régi vasút nyomvonalát követve a látványos palaképződményeket tartogató Kós-völgyben érünk le a Felsőtárkányi Állami Erdei Vasút használatban lévő pályájához, amelynek felső végállomása a Stimecz-háznál található. Innen a kék út rendhagyó módon a kisvasút sín párján, zöld alagútösvényen vezet a Vörös-kő-völgyön át a Varróházig. Az annak idején szerteágazó felsőtárkányi kisvasúthálózatból sajnos mára csak ez a mintegy 5 km-es, csonka szakasz maradt meg. Régen követ és fát szállítottak rajta, napjainkra viszont az áprilistól október végéig tartó szezonban már csak turistákat visz.

SZŐLŐFÖLDEKEN ÉR VÉGET AZ UTUNK

A Felsőtárkányt épphogy érintő utunk több kilométeren át kényelmesen kíséri a Nagy-Oltár hegy és a Nagy-Tiba-hegy lábát, mielőtt az elapadt Tiba-kutat is érintve kiér az Eger környéki szőlőföldekre. Sajnos a Tiba Istvánról – az Egert a töröktől 1687-ben visszafoglaló huszárok hős kapitányáról – elnevezett,

Vadregényes környezetben, a Vörös-kő-völgyben

Fotó: Láncki Péter

A legendás Nagy-Eged Eger határában – Fotó: Láncki Péter

MIELŐTT NEKIVÁGNÁL A BÜKKI KÉKNEK

A változatos hegység szépsége és az erdők háborítatlan nyugalma valódi kikapcsolódást és igazi élményt nyújt a Bükk felfedezőinek. A Miskolc Perces elnevezésű városrészétől Egerig kanyargó, a hegységet teljes egészében átszelő, 72 km-es túra 2515 m szintemelkedést és 2318 m lejtést tartalmaz. A túra gyakorlatosan, tetszőleges irányban haladva és tetszőleges szakaszolással is teljesíthető. A díjazás megszerzéséhez az igazolólapra feltett 13 kérdésre kell megadni a választ, amelyek az útvonalon található emlékművekkel, valamint terepi sajátosságokkal kapcsolatosak. Ha a megváltozott terep- vagy időjárási viszonyok miatt valamelyik kérdésre nem tudunk válaszolni, a helyszínen készített fénykép is megfelel igazolásként. Az igazolólapot a túra kiírójától („Hegyiember és Baráti Köre”) lehet beszerezni, továbbá a teljesítményturazoktarsasaga.hu oldalról is letölthető. A teljesítésért oklevél és kitűző jár 400 forintért.

Eger látnivalói
többnapos
városnézést
is megérnek

Fotó: Láncki Péter

1902-ben foglalt forrás és pihenőhely manapság nem nyújt üdítő látványt. Hűsítő vize már régen elapadt, a padok és az asztalok lepusztultak. A végtelennek tűnő szőlőföldekre kiérve a Nagy-Eged hegyének látványa gyönyörködtet. Itt található hazánk legmagasabban fekvő szőlőültetvényei, amelyek a tévhitekkel ellentétben nem riolittufán, hanem szürke, triász mészkövön terülnek el. Ezen a vidéken a szőlőtermesztés már a 13. századtól jelen van, és az itt készített borok már a régi időkben is jó hírnévnek örvendtek.

A monda szerint Nagy-Eged nevét egy itt élt remetéről kapta, akit ártatlanul mészároltak le az 1045-ös Vata-féle felkelésben, és akinek a kifolyt véréből lett oly termékeny ez a hely. Sokkal valószínűbb, hogy az annak idején itt letelepedett ciszterci szerzetesek nevezték el a hegyet az általuk tisztelt Szent Egyedről, akit a helyiek régiesen Egednek mondtak. Az Eger és a szőlőföldek határában álló Szent Donát-szobornál – amely az időjárás viszonyosságaitól oltalmazza az egri szőlőket – találjuk a Bükk Kék utolsó ellenőrző pontját, ahonnan már csak lépések választanak el minket a hosszú út végétől. Bár a kék turistajelzések Eger látványosságaihoz már nem vezetnek el, érdemes bükk kalandozásunkat kiegészíteni egy kiadós városnézéssel. ■

